

МИНИСТЕРСТВО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА

Съфинансиран от
програма „Еразъм+“
на Европейския съюз

ЦЕНТЪР
ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ

Фактори за успешно прилагане на смесено обучение в съвременния университет

Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“

Доц. д-р Стоянка Лазарова, s.lazarova@uni-vt.bg

ПРОЕКТ № 582874-ERP-1-2016-2-BG-ERPKAZ-BOLOGNA „ИНОВАТИВНИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ УМЕНИЯТА НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ВЪВ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ В БЪЛГАРИЯ“, ФИНАНСИРАН ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Акценти

- I. Дефиниране и основни характеристики на смесеното обучение
- II. Предимства на смесеното обучение
- III. Роли на преподавателя в смесеното обучение
- IV. Фактори за успешното прилагане на смесени курсове за обучение

Въведение

- ▶ Безспорно развитието на технологиите доведе до промени в традиционната учебна среда.
- ▶ През последните години правителствата инвестират сериозно в информационните и комуникационните технологии (ИКТ) във висшите училища.
- ▶ Международните проучвания* обаче установяват, че цифровите технологии все още не са напълно интегрирани в преподаването и ученето.

Причини

- ▶ училищата и образователните системи все още не са готови да реализират потенциала на технологиите;
- ▶ недостатъчна педагогическа подготовка за това как да се използва технологията в преподаването;
- ▶ пропуски в цифровите умения на преподавателите и студентите;
- ▶ трудности при намирането на висококачествени дигитални учебни ресурси и софтуер;
- ▶ липса на яснота по отношение на учебните цели; и др.

Възможно решение

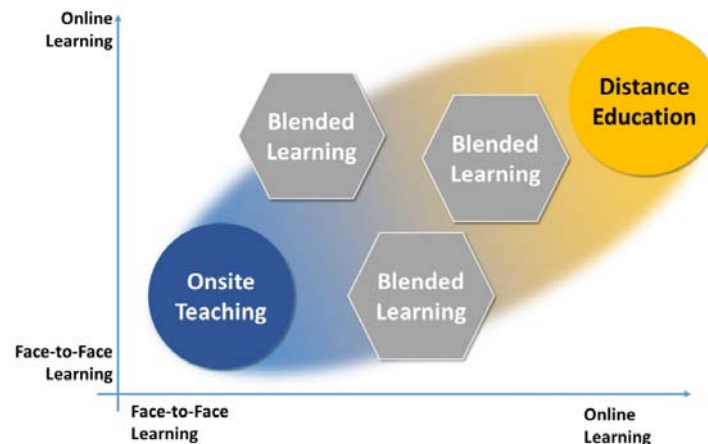
- ▶ През последните години **смесеното обучение** все по-бързо се разпространява в областта на образованието в световен мащаб.
- ▶ Идеята изглежда привлекателна, тъй като позволява да се запазят традиционните форми на обучение, получени в резултат на трупан педагогически опит от векове и наред с това могат да се използват богатите образователни функции на новите технологии.

Началото

Разпространението на интернет увеличи популярността на дистанционно обучение.

В началото на 2000 г. един от най-важните дебати между учените е дали студентите могат да учат по-добре в онлайн учебна среда в сравнение с традиционната учебна среда.

► (Güzer and Caner, 2014, p. 4596-4597; Mazohl P. (2004) Boosting blended learning quality <http://www.elmmagazine.eu/articles/boosting-blended-learning-quality/>)

Видове среди за обучение

В съвременната педагогическа литература* са описани три основни типа среди за обучение:

- ▶ традиционна учебна среда;
- ▶ асинхронна електронна учебна среда;
- ▶ синхронна електронна учебна среда.

▶ *Prohorets E. and Plekhanova M. (2015) Interaction intensity levels in blended learning environment. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 174 (2015) 3818 – 3823.

Традиционна учебна среда

Предимства*

- ▶ добър социален контакт между студентите и преподавателите;
- ▶ възможни са незабавни реакции в зависимост от конкретните ситуации и отношение на обучаваните;
- ▶ възрастните обучавани предпочитат старите методи и се чувстват по-спокойно с традиционните форми.

Недостатъци

- ▶ невъзможност за някои студенти да напускат работно място или дома;
- ▶ ако обучението е базирано на лекции, дискусиите и взаимодействието е намалено. А студентите заемат пасивна роля и тяхното внимание намалява.

▶ *Yalçınkaya D. (2015) Why is blended learning for vocationally oriented language teaching?/ Procedia - Social and Behavioral Sciences 174 (2015) 1061 – 1068.

Електронна асинхронна среда

Предимства*

- ▶ учащите и преподавателите участват независимо от място и време;
- ▶ използването на медийни инструменти повишава мотивацията за учене;
- ▶ учебните курсове се обновяват непрекъснато;
- ▶ достъп до голямо количество информация;
- ▶ всички елементи и участници в обучението са в контакт един с друг;
- ▶ възможно е международно взаимодействие;
- ▶ улесняване на достъпа на обучавани в неравностойно положение.

The screenshot shows the interface of an E-learning platform. At the top, there is a navigation bar with the logo 'E-Преподавател' and various menu items like 'Начало', 'Възлагане и Статус', 'Моите дисциплини', etc. Below the navigation bar, there is a header section with the course name 'Дисциплина: Аудио-визуални и информационни технологии в обучението' and other details. The main content area displays a table of student assignments and grades. The table has columns for 'Фак. номер', 'Име', 'Презиме', 'Фамилия', 'Заддена на', 'Видяна на', 'Изп. на', 'Резултат', 'Оценка', 'Оценена на', and 'Коментар'. There are also buttons for 'Оценяване' next to each row.

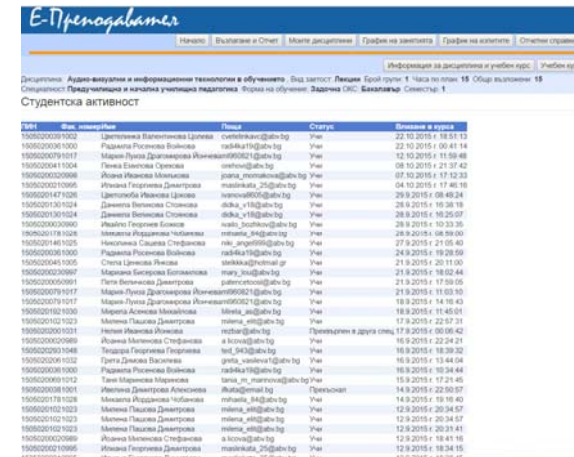
Фак. номер	Име	Презиме	Фамилия	Заддена на	Видяна на	Изп. на	Резултат	Оценка	Оценена на	Коментар	Оценяване
4622	Мария	Величкова	Гулева	29.12.2016 г. 10:18:29				0			Оценяване
4617	Деница	Добринова	Димитрова	29.12.2016 г. 10:18:29	09.1.2017 г. 18:45:41	10.1.2017 г. 11:47:28	Отвори	6	25.1.2017 г. 16:15:44	Темата е актуална и интересна. Забележка - необходимо е да се цитира точно използваната литература!	Оценяване
4593	Йорданка	Иванова	Андреева	29.12.2016 г. 10:18:29	17.1.2017 г. 22:11:33	17.1.2017 г. 22:13:31	Отвори	4	25.1.2017 г. 16:18:36	Темата е актуална и интересна. Забележка: 1) Не се познават правилата за форматиране на текст; 2) не е описана цитираната литература според стандартите; 3) не са оформени структурните елементи на реферата.	Оценяване
4599	Светослав	Даниелов	Берчев	29.12.2016 г. 10:18:29	05.1.2017 г. 13:28:50	15.1.2017 г. 21:13:46	Отвори	5	25.1.2017 г. 16:20:52	Интересна тема сте избрали. Забележки: 1) Липсва списък на използваната литература; 2) обърнете повече внимание на стилното оформление на текста, не се познават правилата за форматиране на текст.	Оценяване
			Нешкова	29.12.2016 г.							Оценяване

▶ *Yalçinkaya D. (2015) Why is blended learning for vocationally oriented language teaching? - Procedia - Social and Behavioral Sciences 174 (2015) 1061 – 1068.

Електронна асинхронна среда

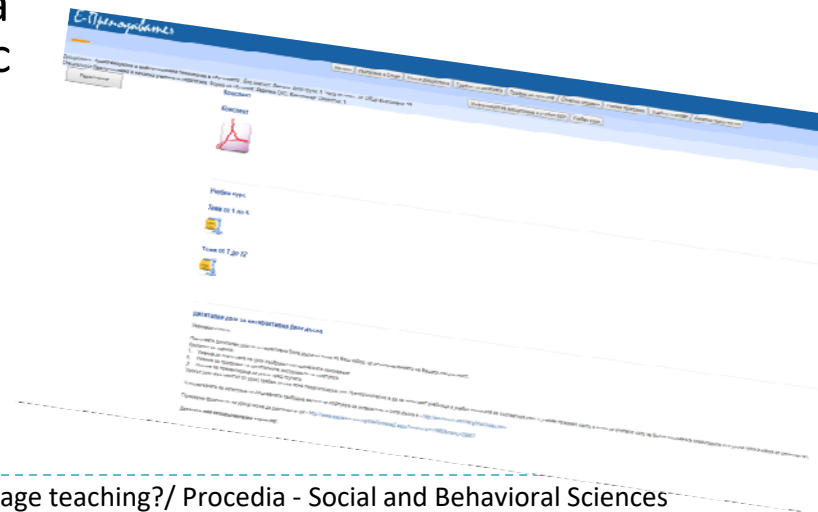
Недостатъци*

- ▶ създаването на интернет платформа изисква бюджет;
- ▶ здравословни проблеми, както и умора в очите;
- ▶ някои профили на студенти не са подходящи за този вид обучение, тъй като самодисциплината на обучаемите е от съществено значение в електронното обучение;
- ▶ липса у някои преподаватели на нужната компетентност по отношение на работа с електронни инструменти;
- ▶ липсва социалният компонент;
- ▶ мотивацията за учене у студентите пада, когато компютърът не е в състояние да отговори на въпросите им.

The screenshot shows a web interface titled "E-Преподавател" with a navigation menu and a table of student activity. The table has columns for ID, Name, Email, Status, and Date/Time.

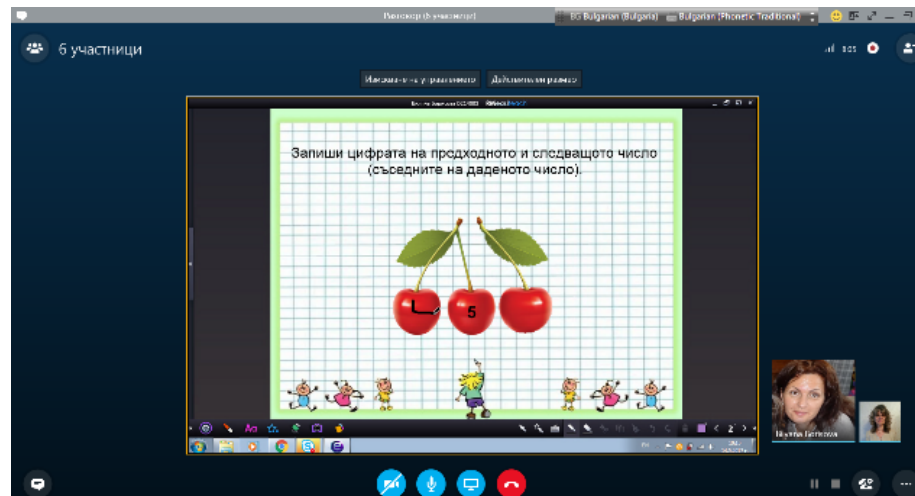
ID	Име, имейл	Поща	Статус	Последно в курса
15050200091002	Цветомира Валентинова Цанева	svetomira@abv.bg	Учае	22.10.2015 г. 18:51:13
15050200081000	Радана Росенова Бойкова	radana1@abv.bg	Учае	22.10.2015 г. 00:41:14
150502000710117	Мария Луиза Драгомира Йончева	maria1@abv.bg	Учае	12.10.2015 г. 11:59:48
15050200141024	Гина Цветкова Стоева	gina@abv.bg	Учае	08.10.2015 г. 21:37:42
150502000200988	Ирина Иванова Иванова	irina_mirnov@abv.bg	Учае	07.10.2015 г. 17:12:23
15050200210396	Ирина Георгиева Димитрова	mirnava_2@abv.bg	Учае	04.10.2015 г. 17:46:16
15050201410208	Цветомира Иванова Цанева	svetomira@abv.bg	Учае	28.9.2015 г. 08:49:24
15050201301024	Дарина Великова Стоева	darina_v1@abv.bg	Учае	28.9.2015 г. 16:38:19
15050201301024	Дарина Великова Стоева	darina_v1@abv.bg	Учае	28.9.2015 г. 16:25:07
150502000200988	Ирина Георгиева Димитрова	irina_mirnov@abv.bg	Учае	28.9.2015 г. 10:33:35
15050201781028	Мариана Раданова Чистанова	mariana_2@abv.bg	Учае	28.9.2015 г. 06:59:00
15050201481025	Николина Софиева Стефанова	nik_sofieva@abv.bg	Учае	27.9.2015 г. 21:04:40
15050200081000	Радана Росенова Бойкова	radana1@abv.bg	Учае	24.9.2015 г. 19:28:59
150502041000	Света Димитрова Янева	svetka@abv.bg	Учае	21.9.2015 г. 20:11:00
15050200200987	Марина Бончева Бончева	maria_b@abv.bg	Учае	21.9.2015 г. 16:02:44
15050200050091	Гина Великова Димитрова	gina_v@abv.bg	Учае	21.9.2015 г. 17:59:05
150502000710117	Мария Луиза Драгомира Йончева	maria1@abv.bg	Учае	21.9.2015 г. 11:03:50
150502000710117	Мария Луиза Драгомира Йончева	maria1@abv.bg	Учае	18.9.2015 г. 14:16:40
15050201021000	Мария Пашкова Димитрова	maria_p@abv.bg	Учае	18.9.2015 г. 11:45:01
15050201021002	Мария Пашкова Димитрова	maria_p@abv.bg	Учае	17.9.2015 г. 22:57:31
15050200010011	Ирина Иванова Иванова	irina@abv.bg	Превзрети в друга сесия	17.9.2015 г. 00:06:42
15050200030098	Ирина Маринова Стефанова	irina_m@abv.bg	Учае	16.9.2015 г. 22:24:21
15050200030098	Татяна Георгиева Георгиева	tyana_g@abv.bg	Учае	16.9.2015 г. 18:39:20
15050200010011	Гина Великова Димитрова	gina_v@abv.bg	Учае	16.9.2015 г. 13:44:04
15050200081000	Радана Росенова Бойкова	radana1@abv.bg	Учае	16.9.2015 г. 10:34:44
15050200091012	Таня Маринова Маринова	tanja_m_mirnov@abv.bg	Учае	15.9.2015 г. 17:21:45
15050200081001	Ирина Димитрова Алексиева	irina_d@abv.bg	Превзрети	14.9.2015 г. 22:50:07
15050201781028	Мариана Раданова Чистанова	mariana_2@abv.bg	Учае	14.9.2015 г. 16:16:40
15050201021002	Мария Пашкова Димитрова	maria_p@abv.bg	Учае	12.9.2015 г. 20:34:57
15050201021002	Мария Пашкова Димитрова	maria_p@abv.bg	Учае	12.9.2015 г. 20:34:57
15050201021002	Мария Пашкова Димитрова	maria_p@abv.bg	Учае	12.9.2015 г. 20:31:41
150502000200988	Ирина Георгиева Димитрова	irina_mirnov@abv.bg	Учае	12.9.2015 г. 18:41:16
15050200210396	Ирина Георгиева Димитрова	irina_mirnov@abv.bg	Учае	12.9.2015 г. 18:34:16
15050200030098	Ирина Георгиева Димитрова	irina_mirnov@abv.bg	Учае	11.9.2015 г. 14:39:47

*Yalçinkaya D. (2015) Why is blended learning for vocationally oriented language teaching?/ Procedia - Social and Behavioral Sciences 174 (2015) 1061 – 1068.

Електронна синхронна среда

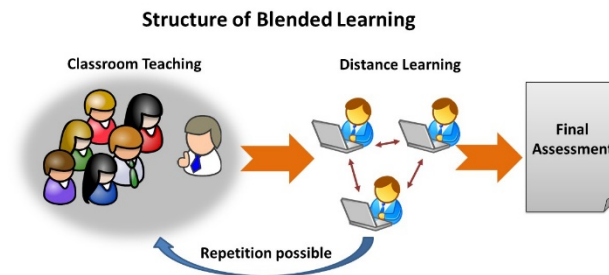
- ▶ **Предимства***: независимо от мястото; активно взаимодействие.
- ▶ **Недостатъци**:
 - обучаваните се нуждаят от подходящи устройства и връзка с високоскоростен интернет;
 - точно като в традиционната среда, информационните сесии могат да поставят обучаемия в пасивна роля и вниманието му да бъде загубено.

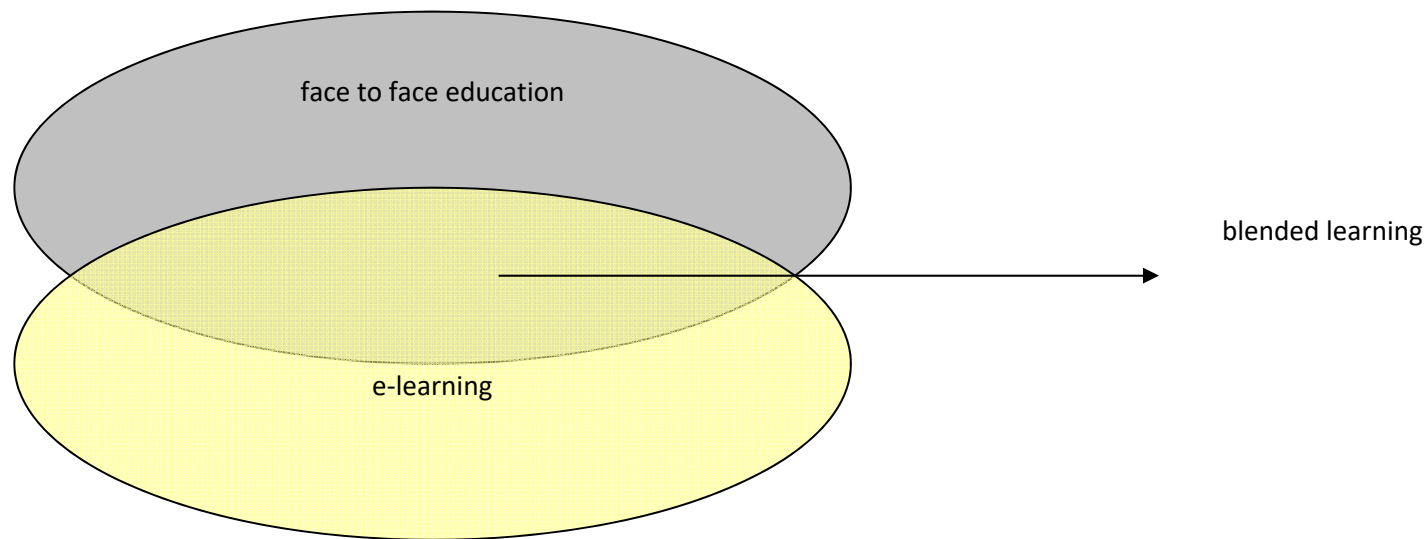
▶ *Kaur M. (2013) Blended learning - its challenges and future. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 93, 2013, p. 612 – 617.

Дефиниране на смесено обучение

- ▶ Най-разпространеното определение за *смесено обучение* (Blended learning or hybrid learning) е: **метод на обучение, който съчетава традиционни методи лице в лице с компютърно-опосредствани дейности (електронно обучение).**
- ▶ Обучението вече е представено в нов формат: като комбинация от традиционни занятия лице в лице и електронно обучение на разстояние, по-точно в смесен режим.

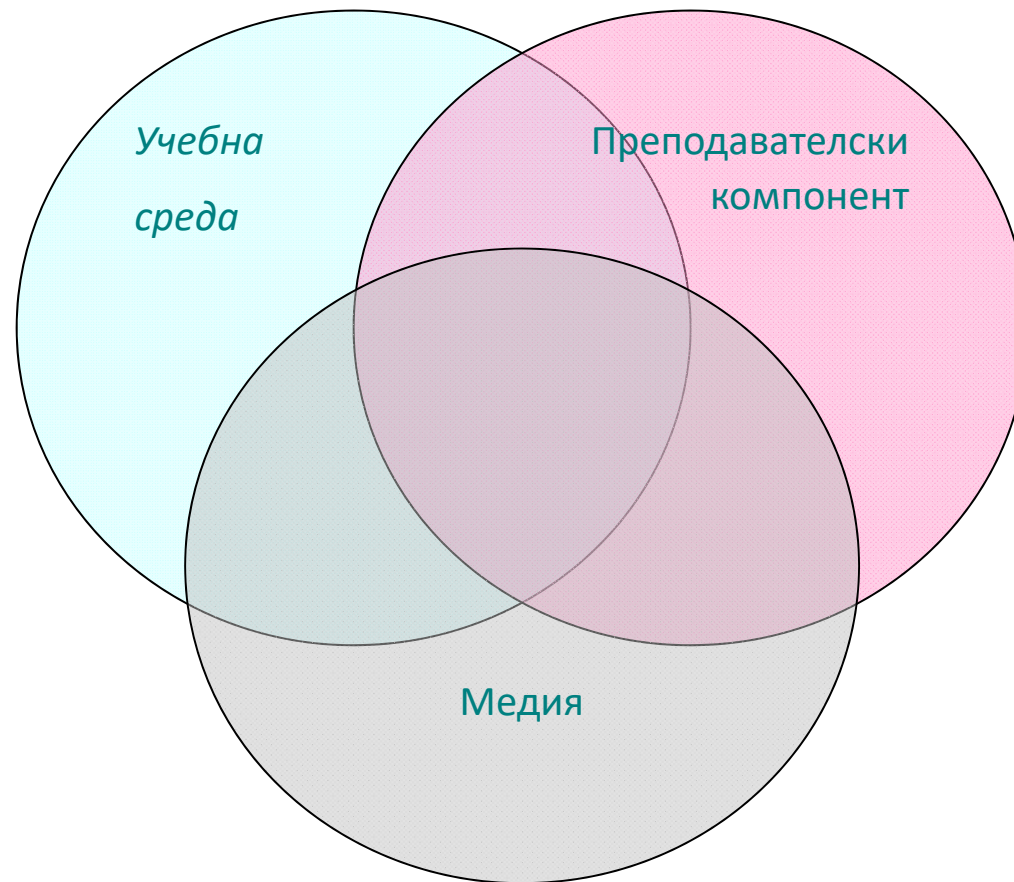
Смесено обучение

Фиг. 1. Схема на смесено обучение, образувано от обучение лице в лице и електронно обучение (Köse, 2010, p. 2796)

Основни компоненти и корелации

Фиг. 2. Компоненти на смесеното обучение (Blended Learning) (Kaur, 2013, p. 613)

Нива на интензивност на взаимодействие

- ▶ **НИСКО НИВО НА ИНТЕНЗИВНОСТ** – студентите не комуникират помежду си нито синхронно, нито асинхронно, те взаимодействат директно с учебното съдържание с или без ръководство на преподавателя. Студентите използват теми, текстове, упражнения и задачи за усвояване на различни умения; работят с речници; гледат видео лекции; създават файлове и др.
- ▶ **СРЕДНОТО НИВО НА ИНТЕНЗИВНОСТ** – студентите комуникират помежду си синхронно и асинхронно. Дейностите, които се използват за работа в онлайн сътрудничество, са: форуми и онлайн дискусии, в които преподаватели и студенти публикуват съобщения един на друг.
- ▶ **ВИСОКОТО НИВО НА ИНТЕНЗИВНОСТ** - комуникацията е синхронна под формата на незабавни съобщения, видеоконференции или асинхронна, като дискусии, отложени във времето; групови студентски презентации; форуми за сътрудничество и др.

Характеристики на смесеното обучение

- ▶ осигурява независимост от време и място;
- ▶ осигурява повече от една медия за използване;
- ▶ поддържа различни стилове на учене;
- ▶ развива социалната компетентност;
- ▶ осигурява собствено темпо на учене;
- ▶ индивидуализация на учебния процес;
- ▶ постепенна промяна на обучението;
- ▶ промяна в ролите на преподавателя;
- ▶ целенасочена, интензивна и контролирана самообучителна работа;
- ▶ организация на съвместни учебни дейности;
- ▶ гъвкав подход на обучение.

Роли на преподавателя в смесеното обучение

- ▶ дава указания, разясняващи принципите за работа с платформата;
- ▶ провежда непрекъснат мониторинг на учебния процес;
- ▶ създава собствени мултимедийни учебни ресурси, включително аудио записи и видео лекции;
- ▶ осигурява присъствена и дистанционна индивидуална подкрепа.

В ролята си на наставник преподавателят трябва да:

- ▶ предлага подкрепа и демонстрира съпричастност;
- ▶ подпомага изграждането на връзки между студентите, като ги насърчава да споделят личен и професионален опит;
- ▶ насърчава рефлексията у участниците.

Фактори за успешното прилагане на смесени курсове за обучение

- ▶ организация на обучението;
- ▶ качество на виртуалната среда;
- ▶ степен на готовност на студенти и преподаватели за работа във виртуалната среда.

Първи фактор: организация на обучението

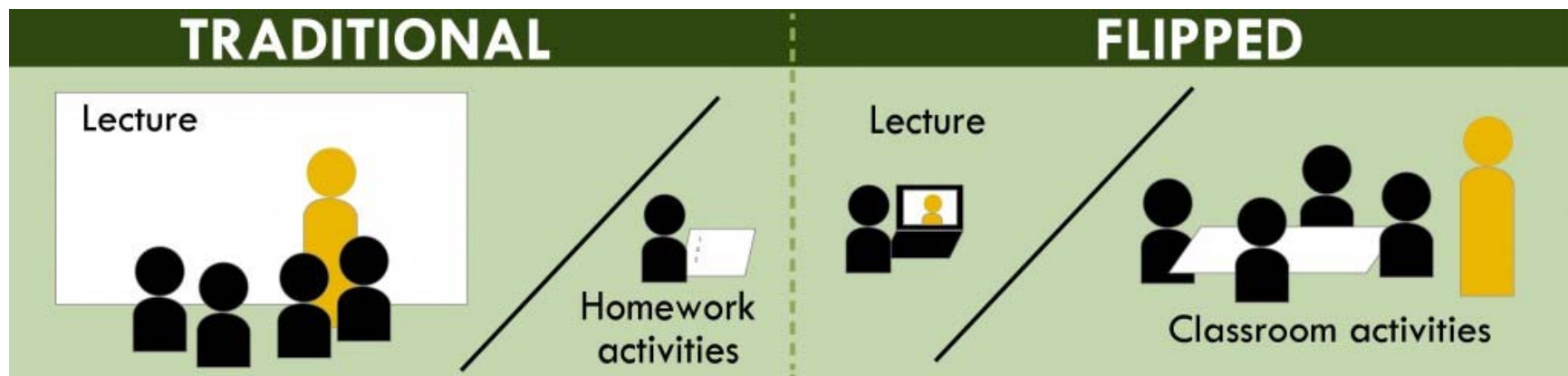
Организацията на обучението включва:

- ▶ многообразие от използвани методи и средства;
- ▶ структура и съдържание на учебния курс;
- ▶ нови начини на преподаване;
- ▶ времево разпределение на учебните дейности;
- ▶ стилове за преподаване и учене и др.

Нови начини на преподаване

- ▶ Модел на обърнатата класна стая - нов, обещаващ подход, форма на смесеното обучение, при който времето за трансфер на знания и времето за упражнения са обърнати.

Видове обърнатата класна стая

- ▶ **Традиционна обърнатата класна стая** - моделът, с който повечето преподаватели, които никога не са „обръщали“ обучението, започват.
- ▶ **Майсторска класна стая** - еволюирала версия на традиционната обърнатата класна стая, при която всички студенти работят индивидуално със собствено темпо на обучение.
- ▶ **Партньорско обучение** в обърнатата класна стая.
- ▶ **Базирано на проблем обучение** в обърнатата класна стая.

Педагогически потенциал на метода

- ▶ Интегрирането на обърнатата класната стая в учебния процес води до повишаване на **мотивацията** и интереса на студентите за учене.
- ▶ Методът има положително въздействие върху студентската **самодисциплина** и **самоконтрол**, което се дължи на факта, че студентите поемат отговорност за собственото си обучение.
- ▶ Резултатите от проучените изследвания* показват, че се наблюдава подобряване на академичните **постижения** на студентите.

▶ *(Steele, 2013)

Виртуална класна стая

- ▶ Онлайн учебна среда, която предполага подход, центриран върху студента.
- ▶ Точно както в реалната класна стая така и във виртуалната, обучаемият участва в синхронна комуникация, което означава, че преподавателят и студентите влизат във виртуалната учебна среда в едно и също време.

Приложение на виртуална класна стая

► Първи пример

Засиленото влияние на социалните медии (като Facebook, Twitter, MySpace, LinkedIn) води до

- значителни промени в разпространението на информацията;
- нови начини за обучение на студенти в академичните институции.

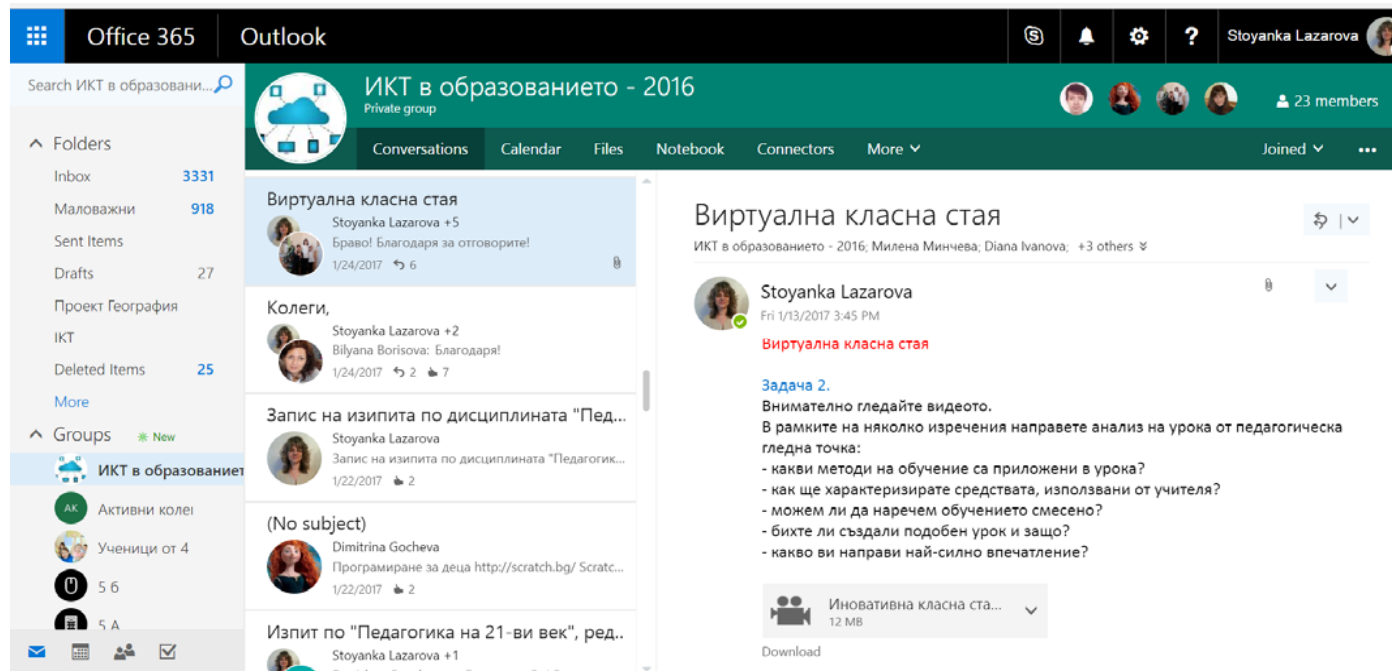
Втори пример

- ▶ През учебната 2016/2017 година във Великотърновски университет;
- ▶ Първи тип смесено обучение (за студенти от бакалавърските програми в редовна и задочна форма, изучаващи дисциплината „Аудио-визуални и информационни технологии в обучението“):
 - традиционната учебна среда и
 - асинхронна учебна среда (като използваме възможностите на информационната система *E-студент*).

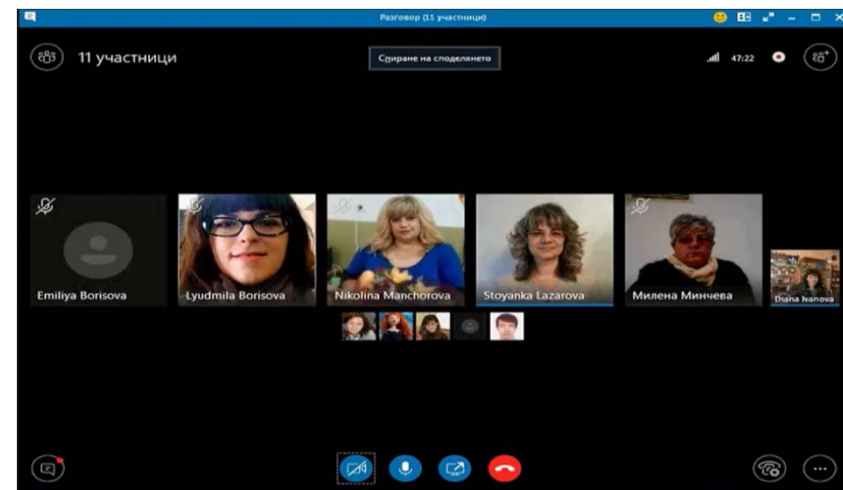
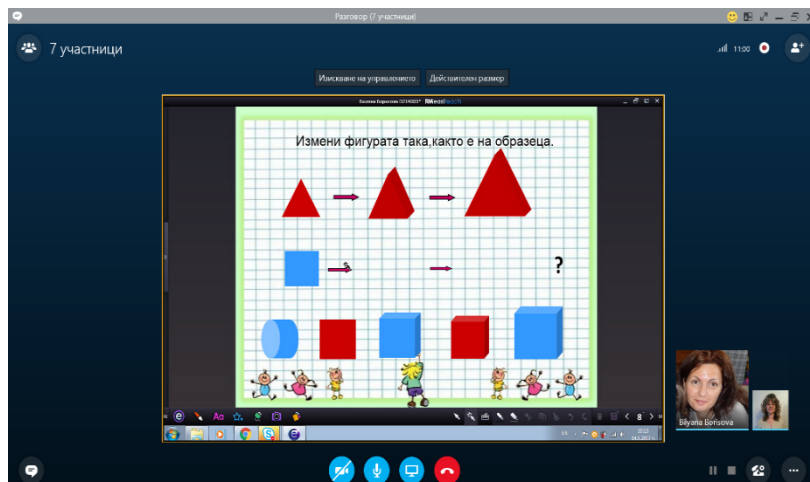
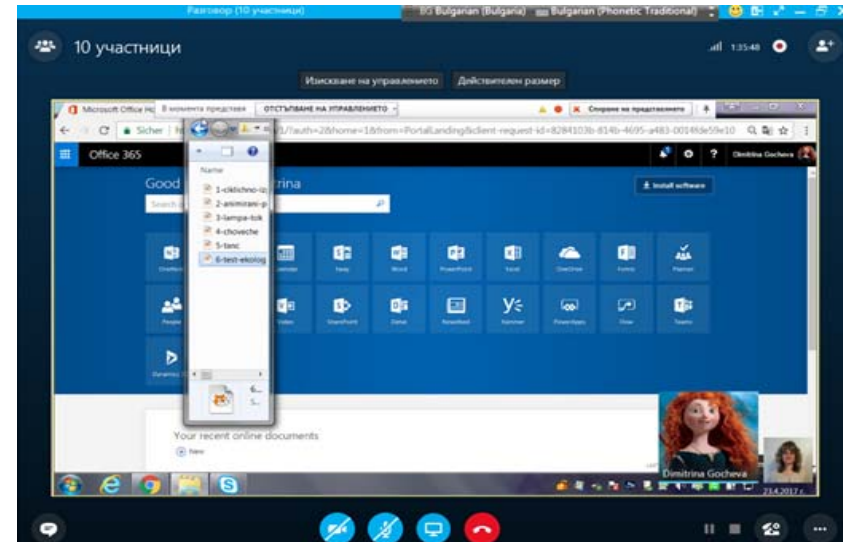
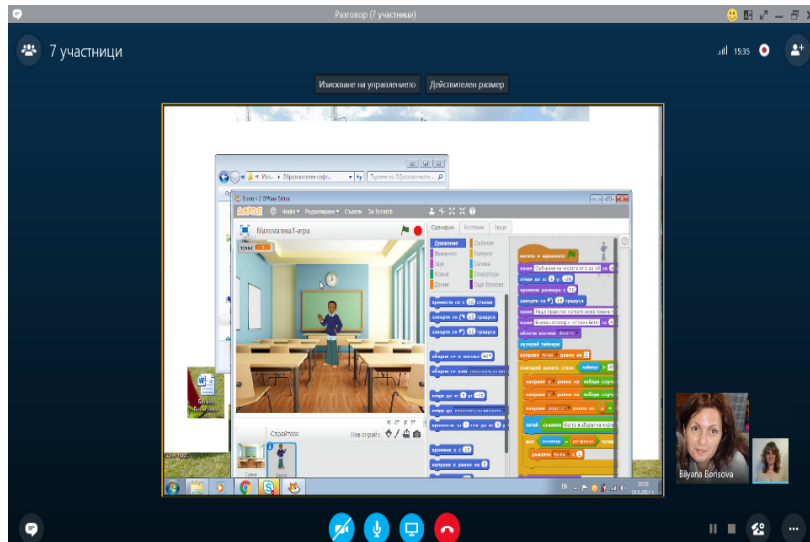
The screenshot displays the 'E-Preparations' website interface. At the top, there is a navigation menu with links for 'Начало', 'Експертни и Стат', 'Моите дисциплини', 'График на занятията', 'График на изпитите', 'Сметни термини', 'Учебни програми', 'Учебни планове', and 'Допълнителни курсове'. The main content area is titled 'Дисциплина: Аудио-визуални и информационни технологии в обучението' and includes a 'КОНСПЕКТ' section with a PDF icon. Below this, there is a 'Учебен курс' section with links for 'Тема 1-6' and 'Тема 7-12'. The 'Задача по желание' section is titled 'Дигитален урок за интерактивна бяла дъска' and contains a list of tasks and a link to a presentation.

Вторият тип смесено обучение

- ▶ Смесваме синхронна и асинхронна електронна учебна среда (за студенти от магистърската програма на Педагогически факултет „ИКТ в образованието“ в дистанционна форма). Дисциплината е „Педагогика на 21-век“.
- ▶ За реализиране на асинхронната учебна среда се използва интернет-базираната платформа за дистанционно обучение. В тази система са публикувани учебните материали – конспект, темите и задачите за самостоятелна работа. Студентите в удобно за тях време и място работят със средата.
- ▶ А за реализиране на синхронната учебна среда се използват възможностите на Microsoft Office 365.

Виртуална класна стая

Втори фактор: качество на виртуалната среда

- ▶ През последните години се налага твърдението, че **технологията може да бъде катализатор за по-добро или засилено учене, а не причина за него.**
- ▶ Могат да се посочат редица примери в подкрепа на това твърдение.

Според група австралийски учени в идните години мултимедийните технологии за сътрудничество ще станат толкова незабележими, че студенти и преподаватели, взаимодействащи от различни географски места, ще се чувстват така, сякаш са в една и съща стая (Bower M. et al., 2015).

Трети фактор

- ▶ Степен на готовност на студенти и преподаватели за работа във виртуална среда

Във Великотърновския университет в края на зимния семестър на настоящата учебна година са анкетирани 99 студенти в дистанционна форма от 5 факултета. Голяма част (93%) от анкетираните имат положително отношение към смесения курс.

Във Великотърновския университет

- ▶ Студентите в дистанционна форма споделят в свободните отговори на анкетите, че предпочитат комуникацията да е дистанционна (синхронна и асинхронна), поради невъзможност за пътуване и посещения на място и са напълно удовлетворени от възможността да работят в сътрудничество в онлайн общност.
- ▶ Анкетно проучване на студентите в редовна и задочна форма показва желание и готовност за работа с учебното съдържание под формата на електронни ресурси, а присъствените занятия да включват учебни дейности, в които се прилага теоретичното знание в практиката.

Е-Преподавател

Учебна година 2016 - 2017 | Връщане в профила | Изход

Начало | Възлагане и отчет | Моите дисциплини | График на занятията | График на изпитите | Отчетни справки | Учебни програми | Учебни планове | Анкетни проучвания

Информация за дисциплина и учебен курс | Учебен курс

Дисциплина: Аудио-визуални и информационни технологии в обучението. Вид заетост: Лекции. Брой групи: 1. Часа по план: 10. Общ вълокени: 10.
 Специалност: Учителска правоспособност. Форма на обучение: Задочна ОКС. Специалист: Семестър: 1.
 Задан: Реферат
 Връщане в курса | Създадена на: 28.12.2016 г. 10:18:11 | Период на изпълнение от: 01.11.2016 г. 00:00:00 до: 15.1.2017 г. 00:00:00 | Резултат: Файл

Покази / Скрип пощенянията

Експорт - Word | Експорт - Excel

Фак. номер	Име	Презиме	Фамилия	Заддена на	Видяна на	Изп. на	Резултат	Оценка/Оценена на	Коментар	Оценяване	
4622	Мария	Величкова	Гутева	29.12.2016 г. 10:18:29				0		Оценяване	
4617	Деница	Добринова	Димитрова	29.12.2016 г. 10:18:29	09.1.2017 г. 18:45:41	10.1.2017 г. 11:47:28	Отвори	6	25.1.2017 г. 16:15:44	Темата е актуална и интересна. Забележка - необходимо е да се цитира точно използваната литература!	Оценяване
4593	Йорданка	Иванова	Андреева	29.12.2016 г. 10:18:29	17.1.2017 г. 22:11:33	17.1.2017 г. 22:13:31	Отвори	4	25.1.2017 г. 16:18:36	Темата е актуална и интересна. Забележка: 1) Не се познават правилата за форматиране на текст; 2) не е описана цитираната литература според стандартите; 3) не са оформени структурните елементи на реферата.	Оценяване
4599	Светослав	Даниелов	Берчев	29.12.2016 г. 10:18:29	05.1.2017 г. 13:28:50	15.1.2017 г. 21:13:46	Отвори	5	25.1.2017 г. 16:20:52	Интересна тема сте избрали. Забележки: 1) Липсва списък на използваната литература; 2) обърнете повече внимание на стилово оформление на текста, не се познават правилата за форматиране на текст.	Оценяване
			Ненкова-	29.12.2016 г.							

Заклучение

На базата на собствения опит, както и научните изследвания, които анализирахме, можем да кажем, че прилагането на смесени форми на обучение е **иновативен подход за преподаване и обучение**, чрез който се осигурява независимост от време и място, използване на различни медии, индивидуализация на учебния процес, възможност за различни стилове на учене, организация на съвместни учебни дейности.

За успешното му прилагане наред с организацията на обучението и качеството на виртуалната среда от съществено значение е също и човешкият фактор, а именно наличието на преподавател, който умело комбинира различните типове учебни среди, за да активизира своите студенти да извършват разнообразни дейности и така да развият потенциалните си възможности и таланти за бъдещето.

Исползвана литература

- Benson V., Kolsaker A. (2015) Instructor Approaches to Blended Learning: A Tale of Two Business Schools/ The International Journal of Management Education 13 (2015) 316-325.
- Bergmann J. and Sams A. (2012) Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day. - Jonathan Bergmann and Aaron Sams, 2012, p. 112.
- Bower M. et al. (2015) Design and implementation factors in blended synchronous learning environments: Outcomes from a cross-case analysis. - Computers & Education 86 (2015) 1-17.
- Bretzmann J. et al. (2013) Flipping 2.0: Practical Strategies for Flipping Your Class. - The Bretzmann Group, 2013.
- Caligaris M. et al. (2016) A first experience of flipped classroom in numerical analysis. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 217 (2016) 838 – 845
- Chawinga W. (2017) Taking social media to a university classroom: teaching and learning using Twitter and blogs. - International Journal of Educational Technology in Higher Education (2017).
- Crışan A. and Enache R. (2013) Virtual Classrooms in Collaborative Projects and the Effectiveness of the Learning Process, - Procedia - Social and Behavioral Sciences 76 (2013) 226 – 232.
- Evseeva A. and Solozhenko A. (2015) Use of Flipped Classroom Technology in Language Learning. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 206 (2015) 205 – 209.
- Franklin J. T. (2015) Embracing the future: empowering the 21st century educator. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 176 (2015) 1089 – 1096.
- Georgsen M. and Løvstad C. V. (2014) Use of blended learning in workplace learning. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 142 (2014) 774 – 780.
- Güzer B. and Caner H. (2014) The past, present and future of blended learning: an in depth analysis of literature. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 116, 2014, p. 4596 – 4603.
- Hamdan N., McKnight K., Arfstrom K. M. (2013) The flipped learning model: A white paper based on the literature review titled a review of flipped learning. – Flipped Learning Network 2013, http://researchnetwork.pearson.com/wp-content/uploads/WhitePaper_FlippedLearning.pdf
- Hao Y., Lee K.S. (2016) Teaching in flipped classrooms: Exploring pre-service teachers' concerns. - Computers in Human Behavior 57 (2016) 250-260.
- Hubackova S. and Semradova I. (2016) Evaluation of Blended Learning. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 217 (2016) 551 – 557
- Jahnke, Isa (2016) Digital didactical designs: teaching and learning in CrossActionSpaces. Taylor & Francis Group, 2016, p. 272.
- Kaur M. (2013) Blended learning - its challenges and future. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 93, 2013, p. 612 – 617.
- Kim M.K. et al. (2014) The experience of three flipped classrooms in an urban university: an exploration of design principles. - Internet and Higher Education 22 (2014) p. 37–50.
- Knowlton D. S. (2000) A Theoretical Framework for the Online Classroom: A Defense and Delineation of a Student-Centered Pedagogy. – NEW DIRECTIONS FOR TEACHING AND LEARNING , no. 84, 2000 <http://bcameron.oia.arizona.edu/OIRC/pdf/Theoretical%20Framework%20for%20Online%20classroomt.pdf>
- Köse U. (2010) A blended learning model supported with Web 2.0 technologies. - Procedia Social and Behavioral Sciences 2, 2010, p. 2794–2802.
- Krasnova T. (2015) A Paradigm Shift: Blended Learning Integration in Russian Higher Education. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 166 (2015) 399 – 403.
- Krasnova T., Demeshko M. (2015) Tutor-mediated Support in Blended Learning. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 166 (2015) 404 – 408.
- Loureiro A. and Bettencourt T. (2014) The use of virtual environments as an extended classroom - a case study with adult learners in tertiary education. - Procedia Technology 13 (2014) 97 – 106.
- Milošević I. et al. (2015) Facebook as virtual classroom – Social networking in learning and teaching among Serbian students. - Telematics and Informatics 32 (2015) 576–585.
- Montero-Fleta B. et al. (2015) Microblogging And Blended Learning: Peer Response In Tertiary Education. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 191 (2015) 1590 – 1595.
- Montserrat Acosta González M. et al. (2013) Virtual Worlds. Opportunities and Challenges in the 21st Century. - Procedia Computer Science 25 (2013) 330 – 337.
- Morgan T. (2011) Online Classroom or Community-in-the-Making? Instructor Conceptualizations and Teaching Presence in International Online Contexts. - International Journal of E-Learning & Distance Education, VOL. 25, No. 1, 2011, <http://www.ijede.ca/index.php/ijede/article/view/721/1269>
- Munthiu Maria-Cristiana et al. (2014) Characteristics of educational services in the virtual environment - Procedia - Social and Behavioral Sciences 109 (2014) 1237 – 1241.
- Nazarenko A. (2015) Blended Learning vs Traditional Learning: What Works? (A Case Study Research). - Procedia - Social and Behavioral Sciences 200 (2015) 77 – 82
-

Използвана литература

- Noour A. T. and Hubbard N. (2015) Self-Determination Theory: Opportunities and Challenges for Blended e-Learning in Motivating Egyptian Learners. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 182 (2015) 513 – 521.
- OECD (2016), Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills, OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264265097-en>
- Ozdamlia F., Cavus N. (2011) Basic elements and characteristics of mobile learning. – Procedia - Social and Behavioral Sciences 28 p. 937 – 942.
- Palloff, Rena M., Pratt K. (2007) Building online learning communities: effective strategies for the virtual classroom — 2nd ed., Jossey-Bass, 2007, p. 321, <http://www.bh-mehregan.com/mobina/admin/Files/Books/Building%20Online%20Learning%20Communities.pdf>
- Prohorets E. and Plekhanova M. (2015) Interaction intensity levels in blended learning environment. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 174 (2015) 3818 – 3823
- Ruokonen I. and Ruismäki H. (2016) E-Learning in Music: A Case Study of Learning Group Composing in a Blended Learning Environment. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 217 (2016) 109 – 115.
- Samra Sami K. (2013) Technology in the Classroom: Target or Tool. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 81 (2013) 609 – 612.
- Schlingensiepen J. (2014) Innovation In Distance, E- And Blended Learning In Educational Mass Production Using Inverted Classroom Model (Icm) - Procedia - Social and Behavioral Sciences 141 (2014) 393 – 398.
- See S., Conry J.M. (2014) Flip MyClass! A faculty development demonstration of a flipped-classroom. – Currents in Pharmacy Teaching and Learning 6 (2014), p. 585–588.
- Soler R. et al. Subjects in the blended learning model design. Theoretical methodological elements. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 237 (2017) 771 – 777.
- Steele K. M. (2013) The flipped classroom. Cutting-Edge, practical Strategies to Successfully "Flip" Your Classroom. - by Kevin M. Steele, Ed.S., 2013, p. 41.
- Swenson, Patricia J. Taylor, Nancy A. (2012) Online Teaching in the Digital Age. - SAGE Publications, Inc, 2012, p. 105. eISBN: 9781452281001
- Toven-Lindsey B. et al. (2015) Virtually unlimited classrooms: Pedagogical practices in massive open online courses. - Internet and Higher Education 24 (2015) 1–12.
- Turk B. R. et al. (2015) Not The Ghost in The Machine: Transforming Patient Data into ELearning Cases Within A Case-Based Blended Learning Framework For Medical Education. - Procedia - Social and Behavioral Sciences 186 (2015) 713 – 725.
- Vo H.M. et al. The effect of blended learning on student performance at course-level in higher education: A meta-analysis. - Studies in Educational Evaluation 53 (2017) 17–28.
- Wicks D.A. et al. (2015) An investigation into the community of inquiry of blended classrooms by a Faculty Learning Community. - Internet and Higher Education 25 (2015) 53–62.
- Yalçinkaya D. (2015) Why is blended learning for vocationally oriented language teaching? / Procedia - Social and Behavioral Sciences 174 (2015) 1061 – 1068.
- Yang Z., Liu Q. (2007) Research and development of web-based virtual online classroom. - Computers & Education 48 (2007) 171–184.

Internet-Resources:

- 14 Technology Concepts Every Teacher should Know about (2013)- <http://www.educatorstechnology.com/2013/03/14-technology-concepts-every-teacher.html>
- 21st Century Education vs. 20th Century Education (2009) – http://www.youtube.com/watch?v=HiDIUqLPPrOg&feature=player_embedded
- Hirsch J. 4 Tips for Flipped Learning. – EDUTOPIA, 2014, http://www.edutopia.org/blog/4-tips-for-flipped-learning-joe-hirsch?utm_source=facebook&utm_medium=post&utm_campaign=blog-4-tips-flipped-learning-link
- Kharbach M. (2012) Flipped Classroom A New Learning Revolution. - Educational Technology and Mobile Learning, <http://www.educatorstechnology.com/2012/02/flipped-classroom-new-learning.html>
- Things you should know about... flipped classrooms (2012) - <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/ELI7081.pdf>

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

